

Zitting 1976–1977

14 429 (R 1067)

Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname betreffende uitlevering en rechtshulp in strafzaken; 's-Gravenhage, 27 augustus 1976

Nr. 1

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 29 maart 1977. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer of de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 28 april 1977.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage 10 maart 1977

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij de Nederlandse tekst over te leggen van de op 27 augustus 1976 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname betreffende de uitlevering en rechtshulp in strafzaken (Trb. 1976, 143).¹

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneur van de Nederlandse Antillen is verzocht hogerge-noemde stukken op 25 maart 1977 over te leggen aan de Staten van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen is van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden.

TOELICHTENDE NOTA

Artikel 40 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, zoals het luidde voor de onafhankelijkheid van Suriname, hield de bepaling in dat vonnissen, door de rechter in Nederland, Suriname of de Nederlandse Antillen gewezen, en bevelen, door hem uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten, aldaar verleden, in het gehele Koninkrijk ten uitvoer konden worden gelegd, met inachtneming van de wettelijke bepalingen van het land waar de tenuitvoerlegging plaatsvindt.

Op het gebied van het strafrecht heeft die bepaling geen of vrijwel geen toepassing gevonden. Tenuitvoerlegging in een Rijksdeel van een vonnis of bevel, afkomstig van de strafrechter in een ander rijksdeel, is niet of slechts sporadisch voorgekomen. In de praktijk van de periode die aan de onafhankelijkheid van Suriname voorafging, is dan ook geen aanwijzing te vinden om bij beëindiging van de werking van het Statuut voor Suriname een nieuwe regeling te treffen voor tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in strafzaken. Een desbetreffende overeenkomst zou trouwens zowel in de beide overblijvende delen van het Koninkrijk als in Suriname nadere wetgeving vereisen. Mede omdat de mogelijke bezwaren van het ontbreken van een strafrechtelijke executieregeling gedeeltelijk kunnen worden ondervangen door in daarvoor in aanmerking komende gevallen de andere Staat te verzoeken de strafvervolgning over te nemen (voor die overname is geen verdragsgrondslag vereist voor zover de nationale strafwet van toepassing is op buitenslands begane feiten), is afgezien van een overeenkomst tussen het Koninkrijk en Suriname die op strafrechtelijk gebied in de plaats treedt van artikel 40 van het Statuut.

Voor zover overdracht van strafvervolgning niet in aanmerking komt – dat zal in de regel het geval zijn wanneer een onderdaan van een der staten zich in eigen land aan een strafbaar feit schuldig maakt en vervolgens de wijk neemt naar het grondgebied van de andere staat – zou een lacune zijn ontstaan, indien bij het vervallen van artikel 40 van het Statuut in de verhouding tussen Suriname en het Koninkrijk geen enkele voorziening was getroffen. In de genoemde gevallen is uitlevering het meest in aanmerking komende middel tot internationale strafrechtelijke samenwerking. Daarmede kan worden bereikt, dat de berechting en de tenuitvoerlegging van een opgelegde vrijheidsstraf kunnen plaatsvinden in het eigen land van de verdachte of veroordeelde.

De ter goedkeuring aangeboden uitleveringsovereenkomst bevat tevens bepalingen betreffende andere vormen van wederzijdse rechtshulp in strafzaken, zoals het verrichten van handelingen van onderzoek, de toezending van stukken van overtuiging, de mededeling van processtukken en rechterlijke beslissingen en het verstrekken van uittreksels uit strafregisters. Overeenkomstige bepalingen komen in talrijke uitleveringsverdragen voor. Bij de opstelling van de overeenkomst is zoveel mogelijk aansluiting gezocht aan het Beneluxverdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken van 27 juni 1962 (Trb. 1962, 97, en Bijl. Hand. II-8054). Een groot aantal bepalingen is uit dat verdrag overgenomen. Voor die overneming kwamen uiteraard niet in aanmerking de bepalingen van het Benelux-verdrag die samenhangen met de geografische ligging van de drie landen van de Benelux, zoals die betreffende het transit van personen wier uitlevering is toegestaan, de afvaardiging van ambtenaren om behulpzaam te zijn bij het opsporingsonderzoek en het betreden van vreemd grondgebied door ambtenaren die een verdachte achtervolgen.

Aangezien de artikelen van de overeenkomst voor het merendeel ontleend zijn aan het Beneluxverdrag, kan deze toelichting beperkt worden tot de bepalingen die daarvan afwijken. Het betreft in hoofdzaak artikel 1, waar de omvang van de verplichting tot uitlevering is vastgesteld.

De voorwaarden voor uitlevering worden niet door de overeenkomst zelf geregeld. Daarvoor is verwezen naar de nationale wetgeving van de beide verdragspartijen. Voor de landen van het Koninkrijk zijn dat enerzijds de Ne-

derlandse Uitleveringswet en anderzijds het Curaçaosch uitleveringsbesluit 1926 (Publ. bl. 61), voor Suriname is dat het Surinaamse Uitleveringsbesluit. Elk van de landen kan dus alleen tot uitlevering overgaan in gevallen waarin zich naar zijn wetgeving een uitleveringsdelict voordoet en geen weigeringsgrond bestaat. Wat betreft de kwalificatie van een strafbaar feit als delict dat tot uitlevering kan leiden huldigt de Nederlandse wet een ruimere opvatting dan de in de Nederlandse Antillen en Suriname geldende regelingen. In Nederland geldt het stelsel van de gekwalificeerde dubbele strafbaarheid, dat uitlevering mogelijk maakt voor feiten die zowel in het verzoekende land als in Nederland strafbaar zijn gesteld, mits de bedreigde of de opgelegde straf een zekere drempelwaarde heeft. De regelingen van de Nederlandse Antillen en Suriname huldigen het enumeratiestelsel, waarin uitlevering slechts kan worden toegestaan voor een strafbaar feit dat voorkomt in een in de regeling vervatte opsomming.

Doordat in artikel 1 van de overeenkomst naast de verwijzing naar de nationale wetgeving tevens de reciprociteitsregel is opgenomen, kan uitlevering slechts plaatsvinden in gevallen waarin zowel aan de voorwaarden, gesteld in de wet van het aangezochte land, als aan die welke in het verzoekende land gelden, is voldaan. De autoriteiten van het aangezochte land zullen dus steeds moeten nagaan of uitlevering ook mogelijk zou zijn geweest volgens de wetgeving van het verzoekende land, indien in een overeenkomstig geval het verzoek van hen – de autoriteiten van het in casu aangezochte land – zou zijn uitgegaan. Om deze vraag te kunnen beoordelen is kennis van de wetgeving van het andere land onontbeerlijk. In verband daarmee is in artikel 22 van de overeenkomst bepaald, dat de partijen bij de overeenkomst elkander in kennis zullen stellen van hun wetgeving ter zake van uitlevering en rechts-hulp in strafzaken en van de wijzigingen die daarin worden aangebracht.

De verwijzing in artikel 1 naar de regels van de overeenkomst heeft uitsluitend betrekking op de te volgen internationale procedure. Het spreekt vanzelf, dat de procedure, die na ontvangst van een uitleveringsverzoek in het aangezochte land moet worden gevolgd, beheerst wordt door de wet van dat land. Voor zover nodig, is zulks in artikel 21 van de overeenkomst tot uitdrukking gebracht.

Het in artikel 1 neergelegde stelsel vertoont een grote mate van flexibiliteit in die zin, dat de toepassing van de overeenkomst verruimd of beperkt wordt bij uitbreiding of inkrimping van de voorwaarden die de internationale wetgeving voor uitlevering stelt. Indien ook in de wetgeving van Suriname het enumeratiestelsel wordt vervangen door het stelsel van de gekwalificeerde dubbele strafbaarheid, wordt het werkingsgebied van de overeenkomst verruimd zonder dat deze behoeft te worden gewijzigd.

Ten einde mogelijk misverstand uit te sluiten zij nog opgemerkt, dat onder de in artikel 1 bedoelde rechterlijke autoriteiten het openbaar ministerie mede is begrepen.

In deze toelichting past voorts een opmerking over artikel 2 van de overeenkomst. Het in dat artikel tot uitdrukking gebrachte specialiteitsbeginsel behoort tot de grondregels van het uitleveringsrecht en behoeft op zich zelf hier geen toelichting. Wel dient te worden verklaard, waarom de bepaling in de overeenkomst is opgenomen niettegenstaande het feit, dat de specialiteitsregel voorkomt onder de voorwaarden voor uitlevering in de Nederlandse Uitleveringswet – verwezen zij naar artikel 12 van die wet – en dus krachtens artikel 1 van de overeenkomst reeds van toepassing is in de tot stand te brengen uitleveringsbetrekkingen tussen Nederland en Suriname. Die verklaring ligt uitsluitend in de praktische overweging, dat door de opname van de specialiteitsregel in de overeenkomst zelf wordt voorkomen dat bij elke uitlevering uitdrukkelijk het beding van artikel 12 van de Nederlandse Uitleveringswet moet worden gemaakt.

Overigens zij erop gewezen, dat bij toepassing van de verkorte procedure, voorzien in artikel 8 van de overeenkomst, de gelding van de specialiteitsregel is uitgesloten, zulks in overeenstemming met de overeenkomstige bepaling van het Beneluxverdrag.

In de tweede volzin van het tweede lid van artikel 8 komt een verschrijving voor. In plaats van «uitlevering» dient daar te worden gelezen: overlevering. Deze verschrijving is niet zo hinderlijk dat een wijzigingsprotocol tot stand zou moeten worden gebracht.

Wat betreft artikel 24 van de overeenkomst kan het volgende worden vermeld. De inhoud van de overeenkomst, zoals deze voor ligt, is niet geheel in overeenstemming met die van het Curaçaosch uitleveringsbesluit. Artikel 1 van dit Besluit bepaalt bovendien, dat «ten aanzien van de uitlevering geen nieuwe verdragen worden gesloten of bestaande verdragen vernieuwd, dan met inachtneming van dit besluit».

De regering van de Nederlandse Antillen wenst niet van de aanvang af door de overeenkomst te zijn gebonden, maar wenst wel dat de mogelijkheid tot medegelding daarvan voor haar land op een later tijdstip zal worden opgehouden. Ten einde aan deze verlangens tegemoet te komen is artikel 24 opgenomen. Lid 2 daarvan voorziet twee mogelijkheden, te weten uitbreiding in ongewijzigde vorm dan wel met de noodzakelijk geachte wijzigingen. Met het oog op het geval, dat de Antilliaanse regering na wijziging van het Curaçaosch Uitleveringsbesluit zou besluiten tot medegelding van de overeenkomst in onaangepaste vorm wordt thans goedkeuring van de overeenkomst voor het gehele Koninkrijk gevraagd. De desbetreffende notawisseling met Suriname zal dan geen parlementaire goedkeuring meer behoeven. Een notawisseling waarbij met het oog op de medegelding in de Nederlandse Antillen wijzigingen in de overeenkomst worden aangebracht, zal daarentegen wel ter goedkeuring aan de Staten-Generaal worden voorgelegd.

De Minister van Justitie,
A. A. M. van Agt

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep